

VÝŠ A VÝŠE

Roman V. Lužické.

Zase mlčení. Běla upěla zrak na květiny, Sezima na Bělu. "Co soudíte o baronu Dřeničském?" tázala se náhle Běla. Sezima se ulekl těchto slov. — "Kdo by byl květem, kterého by on střezil? Já jsem zářivý, a nyní má jméno barona Dřeničského otevřelo brány světa, ku kterému jeho nechtěl. Krásné sny náhle ve trosky se rozpády. "Neznám ho," odvětil úsečně. "Nejsem lékařem jeho!" "Slečna dojísta se zabývala v myšlénkách panem baronem," pravil poněkud drsně a temně. Sezima cítil, kterak srdce jeho v ledový se balvan přeměňuje. "Ano," odvětila dívka zcela prostě, že se až Sezima zarazil, "a proto bych ráda byla uslyšela, máte-li o něm tázání?" "Jaký ráčí slečna mít, smínil se tázati?" Běla se usmála, Sezima ani nedýchala. "Co říkáte?" "Soudím, že rozum jeho je poněkud omezen..." Sezima radostí div se nerozplynul při této odpovědi a nyní by byl měl slovo jako vody, kdyby pan farář důtklivě nebyl vyzýval k odchodu, přerušiv krásný okamžik. Což nemohl ještě řečnit, aby purkmistr vínem se mohl opojiti a Sezima v zanečené horoviti... Pykal, těžce pykal nyní za předchozí svou nedbalost vůči spanilé dívce, a nebyl proto příliš vlivným ku krasavici, která ho zajala a olopnila o vzácný okamžik života, když vraceje se a ruzí rozvíval v ruce, milostně na něho kvívala. "Usmíření, doktoro," pravila svůdně, "a bude-li líbo, provedeme další naši při na Olšově." Sezima uklonil se němě. Neslibil krasavici něčehož. "A nezapomínejte," usmál se Hrdina, "že s magnety dlužno zacházeti velmi opatrně, aby se rády rozruší." "Nejlépe, když se k nim nezasvěcenec neblíží," dvorně se ukláněje odvětil Sezima. "A já se dle toho zachovám," řekl si potichu, vsedaje do veliké archy Noemovy proti panu faráři.

Na poli válečném byl si vydobyl šlechtictví a hledal ženu, která by prázdnotu jména vyplnila penězi a dodala mu zvuku. Rodičové Irminy hledali opět pro své velké, dodáváním obilí nabyté jméno titul a pro deuru manželku. Shodli se a mladou, nerozumnou dívku přivlékli k oltáři, aby kněžské požehnání z ní učinilo paní s malým "z" přede jménem svým. Stateček Olšov byl právě na prodej a počet statků v Čechách o jedno číslo rozmnožen. Procetavavše novomanželé kus světa, aby módě zadost učinili, usadili se na Olšově. Pánu z Bělopole byl stateček klidným zátiším, kde si odpočinul od útrap života válečného, krásné choti jeho však byl Olšov vězením. Manžel jí střezil zářivě a uzavíral před každým pečlivě, aby cizí oko na ni nepohlédlo, cizí touha k ní se nepřiblížila. Nuda, strašná, zhubná nuda rozestřela své síť kolem krásné paní, která nedovedla vyplnit prázdnotu života ani jedinou myšlénkou oživující a povznášející. Byla to žínka dle předpisu první polovice našeho století, kterému holdoval i manžel její a ještě nyní Hrdina za svůj náhled přijal. Předpis zněl: "Žena nebudiz učenou, ale přirozenou, dostatečně marnivou, aby snahou její bylo krásliti se pro muže, a stůjž na výši ducha a doby vždy o stupep nížeji než muž." Irma nezůstala v krásné hlavice nic více, než co příslušelo dané společnosti. Nad tento požadavek, který není, jak známo a bohužel, v naší době veliký, neobtěžovala mozek svůj ničím zbytečným, jediné že učení o bronšitě si hrany vtípu přiroučeno, aby neurážel a neranil. — Žvástala, zpívala a jako ptáček poletovala semo tamo. Stále při ní bylo, jen co marnivosti její sloužilo; na obzoru ducha jejího visely jen šaty, úspěchy krásy, ale idea byla jí vzdálena. Srdce měla měkké, o vyšších cílech života nikdy nepřemýšlela a helem jejím bylo: "Hbiti se a kralovati ve společnosti." Marnivost za to pustila uzdu a luzným snům i touhám otevřela brány srdce i mysli do kořán. Činnost její výhradně omezila se na čtení románů, rozbuřujících mladou a ohnivou její krev a lepošivě snění. Ve snech bujných spřádala půvabné děje, jejichž byla hrdinkou, a fantasie kouzla ji obrazy stěží, které kolem Olšova jen poletovaly, nezastavují se uvnitř komnat, obrazy rozkoší života a mládí, jakýchž nedoznala ve skutečnosti. Milovati někoho, bylo tužbou její, a že neměla koho, milovala jen samu sebe, své krásné tělo, svůj obličej. Manžel soudil, že se krásil pro něho a byl všecek blažeností unesen; ale krásná choť oblékala se pro zálibu svou vlastní a zhlížejíc se v zrcadle, kořila se obrazu svému. Z této zábavy vyrušila ji manželova smrt. Po šesti letech otevřely se brány vězení jejího. Měla nyní jezdit kam chtěla, činiti co chtěla a přenášeti luzné sny na půdu skutečnosti. Domnívala se, že houf etelů, který ve snech jí klede u nohou, o překot se přizívá, aby zehnal za ruku její; viděla už předkem v obraznosti své ty ubohé oběti šlehané lasky k ní a proto věhávala do světa po odbytém roce smutečným jako vítězka. V rozpočtu jejím stala se však změna. Čtitelův bylo dosti, ale žádného ženicha nebylo. Slečna přehléda její "z", peněžité aristokracie její jména a aristokrátů ducha její osobu. Mnoho mužů se za ní hnalo, jako mušky táhnou za slunce, a kolik čítala etelů, tolik jich opustila sama. Hra její trvala, dokud se k ní nepřiblížil muž s prosbou za vyslyšení lásky. Tu mu ukázala, že je i hrou a etnostnou — a zavrhla ho. Srdce na štěstí nezlomila žádně, ale mužské jestižnosti zranila mnoha. Irma zadržela si vzácný památník knihu, do které zapisovala

jména svých etelů. Každému vykárala nový list s letopočtem a zamítavě jej, podtrhla obě silnou čarou, jakou se uzavírají účty. Kterak letí snové a vzpomínky! Jaký prostor přeměřila, ukolébána jsou hrčením kočárku. U krásného večera jarního stala její myšlénky. Irma stála na balkoně zámku Dubinského a rodinou Hrdinovou a od Vrbice stromořadím táhl se pochodňový průvod ku zámku. Čarokrásné to bylo podívání. Průvod uspořádali členové sjezdu krajinského spolku hospodářského svému nově zvolenému předsedovi, pánu na Dubině. U zámku utvořili polokruh, zpívající zapěli slavnostní sbory, volání "slávy" a "na zdar" rozléhalo se vzduchem, zále pochodní a různobarvé světlé bengálských ohňů ozářily zámek i průvod. Irma byla všecka oslněna novým tímto pro ni divadlem, a záře, měnící zámek i okolí v říši fantastickou, přeměnila i muže stojícího vedle ní na balkoně ve zjev báječný. Marnivost zapeřala jí: "He, to by byl muž, hoden zapřažená býti ku vítěznému vozu tvému!" Takového muže Irma ve svém seznamu ještě neměla, ale v tomto okamžiku zatoužila po částce jeho slávy. Lid selský zapěl po ukončení slavnosti zamilovanou volební: "Spi, Havlíčku, v svém hrobečku", a Irma vyhrkly slzy z očí. Touze dobou byla dítětem z lidu a holdovala muži, kterého lid oslavoval... Ticho v lese, jen lehký kočárek hrčí po cestě; ale Irma to připadá, jako by v lese zpívalo stouseti listů mladé: "Spi, Havlíčku, v svém hrobečku!" Irma uměla vítězit, když chtěla. Druhého dne ráno zapsala do svého pamětníku na nový list nové jméno: Hrdina. Hra s Hrdinou byla jí novou a zábavnou. Skrytá slova, plaché pohledy střechy, tajemství půvabné, to všechno jí zajímalo a vábilo kouzlem neodolatelným. Kdyby jí byl někdo řekl, že je to hrách, že nečím dobře, byla by se usmála: "Bože, to že by byl hrách? Co v tom je zlého? Proč bychom na zemi se netěšili a vespekeli si život nepřijemňovali? Zvláště na podzim na venkově." Nadešla zima a krasavice odstěhovala se do Prahy, aby zářila v salonech a přijímala hold etelů. Nepřezimovala paní Levinská v Praze však až do jara, ale ztrpčená vrátila se na stateček svůj. Doznala osudného obratu v životě ženině a pomijejenost veskeré slávy. Jiná královna svrla jí s trůnu, paní Irma nebyla v módě více. "Stárnu-li čili ztrámem na půvabech?" tázala se sama sebe zděšeně. "Zmizím, učiním se vzácnou, a zase vrátím se za čas ku svému žezlu." Avšak na venkově v této strašné nudě by se užívala. Jak dobře a prozřetelně jednala, že nepodtrhla jméno Hrdinovo čarou tučnou ve svém pamětníku. I připráhla si ku svému vozu vítěznému muže dne a okresu, z pověhly a lehkomyšlné pýchy, jen aby se ukolija vědomím: "I toho jsem si podmanila!" Kolébání kočárku ustávalo, až se konec zastavili a pohádky bylo konce. Irma se probrala z myšlének, vyhoupla se z vozu a stoupala po schodech do svého pokoje za panskou. Poprvé si rekla, že tato hračka je nebezpečnou, a Sezima objevil se přede zrakenem jejímu duševním. Bylo jí, jako by urazivá ruka na ni byla sáhla a v úslech zvučela jí slova jeho: "Znam žen, jimž je láska etnostní a náboženstvím!" "Něco krásného, hožského je přece ta láska," myslila si Irma. "Kde ji nalézti?" A krásná paní, jejíž mládí porobilo, srdce usmrtili a touhy šleové uvěznili, myslí na lásku! Jako schválená sklesla Irma do lenošky u stolu. "Milosti," ozve se panská nešně. "Smí-li sdělit, milosti, že došla záskyka látek a osob z Prahy?" Jako pstruh v bystré vodě vyskočila Irma a dala si vykládati záskyku. Na ostatní zapomněla, nebo látky byly krásné. "Co říkáte Marie? Kde-li je? Zavolej jí!" kázala krasavice v jednom dechu. "Milosti, švalbena se ještě nevrátila." "Bože, snad se jí nestalo nic

zlého?" lekla se Irma. "Ach," usmála se panská, "co se může státi švaldeně? Milosti je příliš shovívavá k ní, a —" "Prosím tebe, Roso, nepřicházej mi s tvou zářivostí. To je umělkyně a ty jsou z jiného kovu. Tomu ty však nerozumíš. Jan at epěcha s kočárkem malým jí vatřie!" U téhož obrazu v lese, kde ji zastala milostivá paní, když jela na Dubín, stála opět Marie. Měsíc na ni svítil a poléval závi svou i kouzlit obrazy minula jako milostivé paní. Ruce majje sepjaly, oči k obrazu bohorodičky obrácené, stála u stromu jako socha. Zřela v duchu před sebou dětství, školu, chrám Páně, kde u obrazu matky boží klekávala v modlitbě srdce nevinného. Tenkrát znala jen jednu výi: nebe, kam dostati se k matičce, k otei, měla za nejvyšší cíl blaženosti dětské. A nyní! Marie klekla, pozvedla ruce k obrazu a zvolala zbožně: "Matko boží, osvětíš mne! Co mám činiti? Vrátili se k Cilce, k Otovi, ku práci, ku štěstí, anebo mám-li zůstat!?" V tom, jako vzdušný zjev, přelétl mimo ni kočárek Irminy a měšček ostřibřil krasavici rozloženu v něm malebně. I vyskočila dívka prudec z modlitby, aniž by jí byla ukončila, rozvěřela obě ruce za kočárkem a zvolala: "Ne, ne a ne! Nepůjdu zpět! Hrdá bohatýrka jede, chei také jezdit! Denně mi říká soucitná ubohá a chee, abych jí za to denně stokrát nazývala šťastnou a krásnou. Chei také jezdit v kočáře a mít krásné šaty! Nevrátím se zpět!" Hrdě hodila hlavou a brala se k Olšovu. Avšak náhle stane. Nehrozí-li jí tamo bleďá postava v rubáši? Nevstala-li to matka ze hrobu, aby jí kárala a varovala, zabraňuje další cestu? Nikoliv. Měsíc to pouze hra kouzelná a dívku děsí obrazovnost rozbuřená. Marie zotřila kroky a přehala z lesa. "Nechei žiti v nicotě a v bídě, chei výš a výše jiti!" V rodinném kruhu. Společnost rozjela se na dvě strany a rodina Hrdinova zůstala osamocena. Běla přistoupila k oknu a dívala se na krajinu v osvětlení měsícovým přeměněnu v kouzelnou říci; proč oči její však, krásy mýjice, sledovaly stále černý bod ve stromořadí, který směrem ku městu se táhl, ví jediné vševedoucí bůh. Manžel seděl na pohovce u zelených keřů. Hrdina sebou trhla, když hosti byl doprovodil a škraboška jeho spadla; choť za ním se tiše přiblížila a usadila se k němu, ziráje naň s úzkostí tajemnou. Manžel její, jako by byl schvácen ranou hromovou. Co se mu stalo? Takto ho nikdy neviděla. Hrdina jako římský bůh měl sice dva obličje; jeden pro svět, druhý pro rodinu; ale tento obličej jí byl cizí. Nejistota zračila se ve tváři jeho, z očí zírala mu úzkost, nejinak než jako by přede zraky jeho z hlubin představ vystupovala děsná příšera, které se hrozil. Hrdinová sepjala ruce, ale zatajila vzdech. "Co mu je?" přemítala. "Snad nemá naděje, že prorazí? Uražená etičádost v něm bouří. Mám-li, nemám-li vyrušiti ho?" (Pokračování.) Zvyky národů. Letos opět vydal pan Josef Triner překrásný kalendář, který předčí všechny předešlé a bude jistě dokonalou ozdobou každé místnosti. Obraz představuje zvyky mnohých národů a jest proveden v krásných barvách. Lituje se pouze, že nemohli všichni národové býti reprezentováni, ale čekáme, že některý z přátel kalendář to nahradí. Kdokoli by si přál výtisk, necht' psáše lbu v postovních znamkách nebo v poštovních adresech: Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Kalendář bude rozeslán po 1. prosinci. — Advertisement 20-3 C. H. Kubát, právník a volebný notář. V oboru svém zkušený. Spolehlivý zástupce u všech soudů. 403 Market Block 15. a FURNAM Tel. Douglas 6867 Omaha, Neb.

Frank Svoboda
Umělecký závod
POMNÍKOVÝ
Největší
sklad pomníků
ve Spojených Státech
1215-25 So. 13th Str.
OMAHA, NEBR.
Phones:
Office: Douglas 1872.
Residence: Douglas 5216.

Let me send you FREE PERFUME
Write today for a testing bottle of
ED. PINAUD'S LILAC
The world's most famous perfume, every drop as sweet as the living blossom. For handkerchief, atomizer and bath. Fine after shaving. All the value is in the perfume—you don't pay extra for a fancy bottle. The quality is wonderful. The price only 75c (6 oz.). Send 4c for the little bottle—enough for 50 handkerchiefs.
PARFUMERIE ED. PINAUD
Department M.
ED. PINAUD BUILDING NEW YORK

Václav Kozák,
2705 SO. 10. STR., OMAHA, NEBR.
vlastní mo-
derní závod **řeznický a uzenářský**
Zásoby čerstvého masa, jakos i veliké výrobky uzenářské jsou vždy té nejlepší jakosti. Zkuste koupiti u něho jednou a zajistě, že podruhé přijde te zase. — Zboží na pořádání dováží do domu. Objednávky možno učiniti telefonem: Douglas 4798.

Lee-Glass-Andresen Hardware Co.
PRODAVÁ VE VELKÉM
tlačené, vyráběné a lakované plechové náčiní. — Cínovaný plech, šlešný plech a kovové zboží. — Ostnatý drát břebiky, nožířské zboží, bicykly, stělné zbraně, náboje a sportovní zboží všeho druhu.
9th and Harney Streets. OMAHA, NEBRASKA.

Stará "Elk" whiskey
vždy pravá, čistá
Prodávána ve všech předních hostincích.
Kentucká, nejčistší druh
"sour mash" whiska
PTEJTE SE U
CAKLEY BROS.
16. a Capitol Ave., OMAHA
chcete-li dostat tu nejlepší. KUPUJTE JE NA BEDNY

Zvláštní mírně splátková
nabídka každému čtenáři Pokroku Západu na dodání do vašeho domova.
Victor Victrola
tyto vánoční svátky
Několik málo dolarů hotové a něco málo dolarů měsíčně jest vše, co po zadužeme, abychom vám pomohli vlastnit nádherný, okouzlující "Victor Victrola". My vám ho docela zadáme do vašeho domova zdarma na zkoušku, zároveň a výběrem rekordů v mateřském vašem jazyku. My pošleme zásklu vyplacenou a vy oba zaplatíte pouze tehdy, budete-li uspokojeni. Můžete vám někdo učiniti spravedlivější nabídku než je tato? Navštivte nás nebo nám pište přímo nešli na toto oznámení zapomenouti. 19-3
Každá námi učiněná nabídka je dobrá i pro ty, kteří mimo město bydlí.
—Mickels—
NEBRASKA CYCLE CO.
Cor. 15th & Harney Sts. OMAHA, NEB.